

Calendari 23/24

INFANTS I JOVES

REFERENTS DE L'ACTIVISME SOCIAL

Les armes, un obstacle per a la pau

La proliferació d'armes arreu del món és un símptoma de la mala qualitat democràtica dels estats i del poc interès a treballar per una cultura de pau i no-violència. L'extensió de les guerres arreu del planeta hi està directament relacionada: la guerra entre Ucraïna i Rússia, i més recentment la d'Israel, ha centrat l'atenció mediàtica del darrer any i mig i ens ha portat imatges esfereïdores de violència, però es calcula que actualment una seixantena de conflictes bèl·lics molt més invisibles continuen actius arreu del món: Síria, Mali, Sudan, Iemen, etc.

Els infants són els principals perjudicats d'aquests conflictes: 400 milions de nens i nenes viuen en zones de conflicte, segons Unicef. 120.000 van ser assassinats o mutilats per guerres arreu del món entre el 2005 i el 2022, detalla Nacions Unides. Una mitjana de gairebé 20 per dia.

El Dia Escolar de la No-violència i la Pau se celebra cada 30 de gener amb l'objectiu de promoure activitats pedagògiques a les escoles per reflexionar al voltant de la pau.

Gener

EMMA GONZÁLEZ

Pau

Washington, 25 de març de 2018. Milers de persones omplen les avingudes de la capital nord-americana i de la majoria de grans ciutats del país en el marc de l'anomenada "Marxa per les Nostres Vides", generada espontàniament en resposta al tiroteig produït un mes abans a l'institut de secundària Stoneman Douglas de Parkland. Al llarg de les darreres setmanes, Emma González, una de les supervivents de l'atac, s'ha erigit als 18 anys en la cara visible d'un moviment ciutadà massiu pel control de les armes i per la pau. Els concentrats esperen les seves paraules i quan, finalment, la jove puja a l'improvisat escenari, davant la incredulitat dels manifestants, roman en silenci durant exactament 6 minuts i 20 segons. "El mateix temps que l'atacant de Parkland va necessitar per matar 17 dels meus companys d'escola i ferir-ne 15 més", diu en acabar el silenci, entre llàgrimes, abans d'enumerar els noms de les víctimes del tiroteig.

Aquest emocionant i crític discurs va convertir l'Emma en un referent de la lluita per la pau. Durant la resta de la seva intervenció va criticar la legislació vigent al seu país referent a l'accés a les armes i va demanar als joves que sortissin al carrer contra la violència. Les setmanes següents d'aquestes paraules, va sumar més d'un milió de seguidors a Twitter, i els estudiants d'instituts i universitats van organitzar vagues i protestes arreu del país.

Malauradament, els tirotejos no han cessat i els Estats Units continua sent una de les nacions del món on és més fàcil accedir a tot tipus d'armes: l'organització suïssa Small Arms Survey calcula que al país hi ha 120 armes de foc per cada 100 habitants. Tot just fa un any, el Congrés dels Estats Units va aprovar una llei històrica que augmenta el control sobre les armes, una legislació sens dubte insuficient però potser un primer pas per acabar amb la violència als centres educatius del país.

Please volen peace

Participants

Entre 11 i 16 anys (es pot adaptar)

Temps

1:30 h

Material

- Fitxa per a participants (annex al final de la fitxa)
-

Espai

- Sala o espai polivalent
-

Objectius per als monitors/es

- Fomentar la participació de tots els infants/joves
 - Motivar els participants
 - Convidar els participants a fer reflexions positives
-

Objectius per als joves

- Prendre consciència sobre actes violents i violència silenciosa
- Buscar la manera de col·laborar davant de situacions violentes
- Conèixer les diverses maneres d'exercir violència
- Tenir recursos per fomentar la pau i la no-violència

Introducció

Prèviament a l'activitat està bé exposar als adolescents què treballarem i com, pot ser a partir d'algun conflicte actual, el dia mundial de la no-violència, etc.

Desenvolupament

INTRODUCCIÓ (10')

Es pregunta als participants si han vist o han viscut situacions de violència a l'escola i es demana que els expliquin (el dinamitzador també pot aportar situacions, sobretot si al grup li costa). El dinamitzador fa un recull d'aquestes situacions en un paper. (El recull s'utilitza al tancament de l'activitat).

DINÀMICA DEL RESPECTE (10')

El dinamitzador divideix al grup en dos. Una meitat del grup es col·loca en cercle amb les mans agafades molt fort. Sense que la meitat que no forma part del cercle escolti, se'ls dona l'ítem que només poden deixar entrar algú al cercle si ho demana amb respecte, dient "si us plau, em deixes passar?". A la meitat del grup que es troba fora del cercle se'ls dona la consigna que han d'entrar dins del cercle sigui com sigui. (Habitualment, la tendència del grup que es troba fora del cercle és intentar separar les mans dels companys i companyes, o bé intentar saltar per sobre les mans o escolar-se entre les cames). Els dinamitzadors han d'estar atents per, si veuen que algun participant s'està excedint, poder reconduir-lo i donar-li pistes, com per exemple "potser no necessiteu utilitzar el cos", "prova a fer-ho d'una manera més pacífica"). La dinàmica finalitza quan tots i totes estiguin al cercle. Aquesta dinàmica anirà acompanyada de la reflexió següent: "Moltes vegades, la tendència de l'ésser humà és a actuar amb certa agressivitat quan, realment, sovint, demanant les coses amb respecte, educació i tranquil·litat, obtenim millors resultats".

Please volen peace

DINÀMICA Mar/Muntanya (15')

Els i les participants s'han de col·locar en una mateixa línia, els uns al costat dels altres. La persona dinamitzadora es col·loca enfront i els explica que el MAR (actes no violents) és fet un salt enrere i la MUNTANYA (actes violents) és fet un salt endavant. Es donen ítems de situacions violentes i no violentes, i han de col·locar-se de manera individual si creuen que és un acte violent o no. (Alguns ítems seran molt subtils, per intentar confondre. Incloure situacions de xarxes socials. Els dinamitzadors poden lliurement incloure ítems que creguin adients per al seu grup).

Alguns ítems:

- **(MAR)** Demanar-li a la companya un retolador i que no me'l deixi.
- **(MUNTANYA):** Prendre-li de les mans un retolador a la companya perquè jo també el necessito.
- **(MUNTANYA):** Empentar algú perquè m'està molestant.
- **(MAR):** Veiem un company plorant, i li preguntem si necessita qualsevol cosa o si podem ajudar-lo.
- **(MAR):** A una persona de la nostra classe, veiem com l'insulten i avisem una persona adulta.
- **(MUNTANYA):** Algunes persones riuen d'algú pel seu físic i ens quedem mirant, i riem o fins i tot potser ens hi sumem i l'insultem.
- **(MUNTANYA):** Fer una fotografia a algú de la classe i la pugem a les xarxes socials.
- **(MAR):** Demanar permís per fer-nos una fotografia amb algú i poder publicar-la a les xarxes socials.

- **(MUNTANYA):** Mirar el mòbil d'algun amic o amiga o algú que m'agrada perquè crec que m'amaga alguna cosa.
- **(MAR):** Dir que no tinc ganes d'explicar alguna cosa personal.
- **(MUNTANYA):** Dir a la meua amiga de l'escola que si no m'explica què li passa, m'enfadaré.

TEATRALITZEM SOLUCIONS (45')

Els participants han de posar-se en parelles o trios, i la persona dinamitzadora els dona una de les situacions del recull, que s'ha fet al principi de l'activitat. I reparteix també una "fitxa per als participants". Per grups, han de fer el següent:

Cada grup, mirant la "fitxa per als participants", haurà de detectar quin tipus de violència és la que tenen adjudicada i fer una petita representació de la situació que els ha tocat. També hauran de representar com pot evitar-se o una possible solució.

Ex: **SITUACIÓ:** a una persona de l'escola, li costa més aprendre que a la resta i, normalment, rep burles, insults i riures dels seus companys. Aquests, a més, el rebutgen i li diuen que si es "xiva" al professor, el pegaran. **DETECTAR TIPUS DE VIOLÈNCIA** (es manifesta de manera directa i indirecta, i s'hi exerceix dos tipus de violència verbal, social o relacional i violència psicològica. **TEATRALITZAR EL QUE HA PASSAT:** Es fa una representació de la situació. **BUSCANT SOLUCIONS:** es torna a representar i un actua de manera empàtica i li diu a la persona que és víctima que no està sol/a, i que aniran a explicar-ho a un adult.

Tancament:

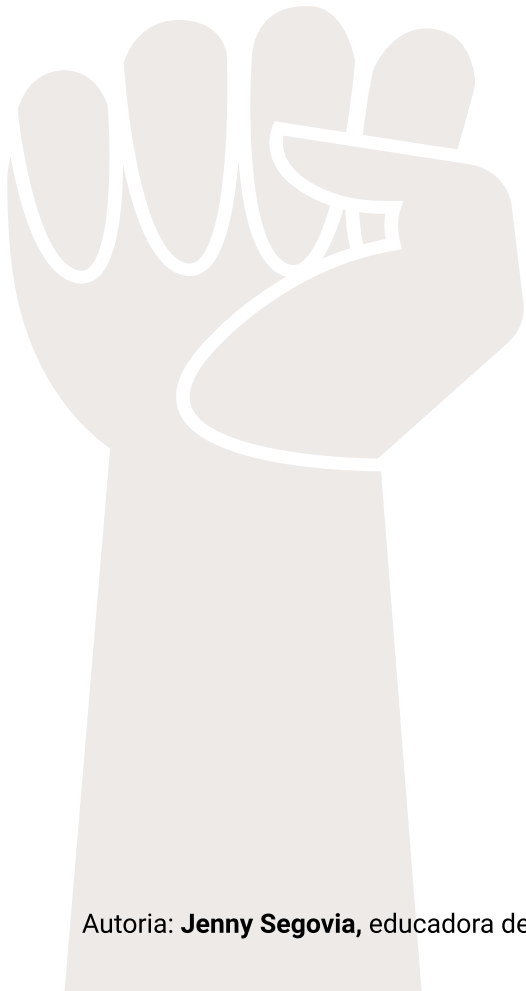
POSADA EN COMÚ (10')

Tothom es col·loca en rotllana i, en ordre, cadascú pot aportar com s'ha sentit, què ha après de la sessió i si hi ha alguna cosa que li ha impactat o l'ha fet reflexionar, etc.

FITXA PER A PARTICIPANTS

La violència escolar es distingeix d'altres formes de maltractament perquè:

- **És contínua:** no es tracta d'episodis aïllats, sinó que l'assetjament es repeteix amb assiduitat durant un període de temps.
- **Hi ha un desequilibri de poder:** aquesta situació implica un desavantatge en què l'agressor és més fort (ja sigui una condició real o una cosa percebuda subjectivament) i la víctima no té prou capacitat per a defensar-se.
- **Existeix una intencionalitat:** l'agressor no tria la víctima al lliure albir, sinó que tria deliberadament causar mal a aquell estudiant, que considera més feble i vulnerable.

Please volen peace

La violència escolar entre estudiants pot manifestar-se de dues maneres

DIRECTA	És a dir, per mitjà d'insults i humiliacions, l'ús de sobrenoms o apel·latius denigrants, baralles i agressions físiques, etc.
INDIRECTA	En concret, mitjançant amenaces, difusió de rumors, mofes i calúmnies, etc.

ELS NOU TIPUS DE VIOLÈNCIA ESCOLAR (els que es donen amb més freqüència)

VIOLÈNCIA FÍSICA	És el tipus de violència més habitual. Fa referència a aquelles agressions físiques directes com colpejar, empènyer, trepitjar, donar cops de puny o qualsevol altra acció que suposi causar mal físic a una altra persona.
VIOLÈNCIA VERBAL	Implica l'ús de paraules ofensives, insults, burles, amenaces o comentaris humiliants per a danyar emocionalment algú. Pot ser tant cara a cara com a través de les xarxes socials, WhatsApp, etc.
VIOLÈNCIA SOCIAL O RELACIONAL	Consisteix a excloure, ignorar, aïllar o difamar algú. Això pot tenir un impacte emocional significatiu en la víctima, ja que li fa sentir que no compta amb suport social de cap mena.
VIOLÈNCIA CIBERNÈTICA O CIBERBULLYING	Té lloc en el món digital i es refereix a l'assetjament o maltractament repetitiu a través de xarxes socials, missatges de text, correus electrònics o altres mitjans en línia.
VIOLÈNCIA PSICOLÒGICA	Es tracta de manipular emocionalment la víctima, generant-li por, inseguretats o ansietat. Aquest tipus de violència sol contenir xantatge emocional, difamació i manipulació mental.
VIOLÈNCIA SEXUAL	Inclou tocaments inapropiats, assetjament sexual, comentaris sexuals ofensius o qualsevol altra forma d'agressió sexual no consentida.
VIOLÈNCIA RACIAL O PER DISCRIMINACIÓ	Es refereix a l'agressió basada en l'origen ètnic, religió, raça, nacionalitat o qualsevol altra característica relacionada de la víctima.
VIOLÈNCIA DE GÈNERE	Aquest tipus de violència ocorre quan una persona és objecte d'assetjament a causa del seu gènere o identitat de gènere.
VIOLÈNCIA PER ORIENTACIÓ SEXUAL	Es produeix quan algú és assetjat o maltractat a causa de la seva orientació sexual.